

Зміст

Валерій Залужний

Передмова. До читачів в Україні і світі 7

Алім Алієв

Сепк. 11

Софія Андрухович

Хака, або Формування ідентичності. 17

Юрій Андрухович

Якого болю нам сподіватися 25

Володимир Аренєв

Буденні звички. 31

Станіслав Асєєв

Зло повинно мати ім'я 39

Мирослава Барчук

І навіть коли я дізнаюся, що завтра кінець світу... . . . 45

Андрій Бондар Рапсодія для Сергія	53
Христина Венгринюк Ця війна назавжди, чуєш, Софі	59
Юрій Винничук Презентація зі стресом	65
Тамара Горіха Зерня Котик	71
Ярослав Грицак Що може історія	77
Тамара Гундорова Корінням вверх, або Страх міграції	83
Лариса Денисенко Бути вчителькою в окупації	91
Любко Дереш Gentle power, або ж Лагідна сила України	97
Сергій Жадан Хай це буде текст не про війну.	103
Оксана Забужко Коли війна була ще зовсім юна	117

Пітер Залмаєв	
Війна. Від чорно-білої до повноколірної	129
Катерина Калитко	
Любов і ніжність	137
Вахтанг Кебуладзе	
Кров наших дітей	145
Макс Кідрук	
45 тисяч мішків	151
Олег Коцарев	
Буча. Спроба ремонту нормальності	157
Євгенія Кузнєцова	
Розмови через паркан	163
Дмитро Лазуткін	
Морозиво	169
Андрій Любка	
Roasted Uganda.	175
Юрій Макаров	
Очима стороннього	185
Роман Малиновський	
Ворог	191

Олександр Михед	
Абетка болю: як я знову вчився читати	199
Костянтин Москалець	
Чорне на чорному	205
Юлія Мусаковська	
Є такі люди	211
Олеся Островська-Люта	
Відчуття моменту	219
Юлія Паєвська (Тайра)	
Позивний «Фаш».	225
Світлана Поваляєва	
Under the bridge	233
Ігор Померанцев	
Моє перше бомбосховище	243
Віталій Портников	
Війна ідентичностей.	249
Мар'яна Прохасько	
Версії тиші	255
Тарас Прохасько	
Забута весна	261

Валерій Пузік	
Після окупації	267
Володимир Рафєєнко	
Перші тижні війни	273
Микола Рябчук	
«Гуртування довкола прапора», або Похвала тутешності	279
Мар'яна Савка	
Я люблю тебе, тату	285
Григорій Семенчук	
Пояснюючи реальність	291
Ірина Славінська	
Моє персональне укриття	297
Елеонора Соловей	
Про опірність культури	303
Людмила Таран	
Сирена-гієна	311
Ганна Улюра	
Мамо, а коли це ти почала відкликатися на «бабусечку»?	317

Ірина Фінгерова	
Країна своїх	325
Ірина Цілик	
Раз, два, три	333
Артем Чапай	
За чиїми ми плечима	339
Артем Чех	
Музика для солдата	345
Володимир Шейко	
Невимовна війна	351

Воєнний стан

Meridian Czernowitz
2023

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

До читачів в Україні і світі

2022-й рік уже став історією. Ця цифра назавжди закарбована в нашій пам'яті. Адже на цей рік ворог запланував знищення української державності. Лише завдяки титанічному подвигу воїнів та колосальному єднанню нації нам вдалося відвернути найгірший сценарій та дати відсіч орді. Так твориться історія. Так постає нація переможців.

Важливо, щоб правдива історія цього року не загубилася. Щоб вона звучала у світі українським голосом, щоб вона збереглася у видатних творах для майбутніх поколінь. Бо правда – це один із найточніших різновидів зброї. Тому хочу подякувати українським письменникам та письменницям за те, що тримають культурний фронт, доказом чого слугує ця антологія.

Окремо хочу відзначити, що в ній є й тексти письменників, які вступили до лав Збройних сил України. Сто років тому їхній попередник, видатний поет і сотник армії УНР Євген Маланюк риторично запитував: «Стилет чи стилос?» Нині ці воїни продовжують його справу, засвідчуючи тяглість поколінь і завершуючи боротьбу, що почалася задовго до

Хака, або Формування ідентичності

Навколо гримів давньогрецький хор генераторів, і тому я спершу подумала, що неправильно розчула слова Юлії. Але вона закричала знову: «Я ще ніколи не мала таких оргазмів, як під час війни!».

Попередніх дві години ми провели в гігантському ресторані під Хрещатиком – до війни він завжди був набитий відвідувачами. Тепер же, коли я пройшла сплутаними підземними лабіринтами й нарешті дісталася просторої зали, виявилось, що я тут єдина. Де-не-де мерехтіли вогники свічок, які лише загущували темряву і збивали з пантелику, серед мороку рухалися непевні тіні офіціантів. Мене посадили в найсвітлішому місці: поруч із вікном, що виходило на пасаж торговельного центру рівнем нижче. Юлія запізнювалась, тож я роздивлялася вітрини святкових крамничок, коли раптом запала цілковита темрява. «Такого ще не бувало», – стурбовано сказала адміністраторка. Ми з нею мовчки спостерігали, як у бутиках, сяйво яких завжди заспокоювало

вічною обіцянкою розкоші, запалюються бліді світлячки ліхтариків на смартфонах. До них приєднувалися вогники потужніших ліхтарів, і невдовзі у мене виникло відчуття, ніби я вдивляюся в народження галактик у чорноті Всесвіту, в танець самотніх зірок серед темної вічності.

Коли Юлія нарешті прийшла, ми замовили їжу. Я захотіла буррату на подушці з гарбузового мусу, а Юлія – форшмак у вафельних ріжках і біле вино. Ми обмінювались новинами, а тоді я знайшла у своєму смартфоні відео, яке випросила у свого друга.

З Назаром ми кілька років тому шукали могилу українського письменника й археолога Віктора Петрова на Лук'янівському військовому цвинтарі. Усіх найближчих друзів і колег Петрова було розстріляно, арештовано, заслано, загнано, вигнано – репресовано в 1930-х. А Петрову вдалося прожити довге життя – можливо, тому, що він погодився співпрацювати з системою: ось чому письменника, професора й археолога поховали серед генералів із полковниками.

Ми з Назаром спершу помилились і шукали Петрова на цвинтарі навпроти – серед рясної зелені, яка так шаленіє на цвинтарях у перші дні літа, серед кружляння тополиного пуху. Врешті ми натрапили на могилу хлопчика Костя Зерова, сина коханої жінки Петрова: дитина раптово померла від скарлатини якраз тоді, коли його батько, блискучий поет і перекладач Микола Зеров, близький друг Петрова, зазнавав найжахніших гонінь. Ця могила 10-річного Котика є водночас символічним похованням його батька, розстріляного в Сандармоху в 1937 році.